

Crelan- beleggersbescherming

in het kader van de Europese MiFID-regels

Deze brochure schetst het wettelijk kader rond beleggersbescherming en hoe Crelan dit concreet toepast.

1. Een wettelijk Europees kader voor beleggingsdiensten	3
2. Hoe zorgt Crelan voor een betere bescherming van de belegger?	5
2.1. Klanten indelen	5
2.2. Ontwikkelen en distribueren van financiële instrumenten (product governance)	5
2.3. Duidelijke informatie verschaffen	6
2.4. Optimale uitvoering van orders	7
3. Beleggingsadvies	9
3.1. Niet-onafhankelijk beleggingsadvies met jaarlijkse geschiktheidsbeoordeling	9
3.2. Basisovereenkomst beleggingsadvies	9
3.3. De MiFID-vragenlijst	9
3.4. Wie beantwoordt de MiFID-vragenlijst?	10
3.5. Welke resultaten geeft de ingevulde MiFID- vragenlijst?	12
3.6. Beleggingsadvies	17

1. Een wettelijk Europees kader voor beleggingsdiensten

Het verlenen van beleggingsdiensten waaronder het beleggingsadvies over transacties in financiële instrumenten wordt sinds 2007 op Europees niveau geregeld door MiFID of 'Markets in Financial Instruments Directive'.

Deze Europese richtlijn heeft drie belangrijke doelen:

1. het beter beschermen van beleggers en de integriteit van de financiële markten;
2. het bevorderen van eerlijke, transparante, efficiënte en geïntegreerde financiële markten;
3. het verder harmoniseren van de Europese beurshandel en beleggingsmarkt.

Sinds 2018 is MiFID II van kracht, een Europese richtlijn die de bestaande regels op het vlak van transparantie van de financiële markten nog verder aanscherpt. MiFID II bevat bijvoorbeeld nieuwe regels rond algoritmisch en geautomatiseerd handelen in effecten. Het voornaamste doel van MiFID II: de beleggers nog beter beschermen, onder meer door hen nog beter te informeren.

Deze brochure geeft u een overzicht van de manier waarop Crelan de MiFID-regels toepast bij het verlenen van beleggingsdiensten waaronder beleggingsadvies over transacties in financiële instrumenten zoals kasbons, obligaties, beleggingsfondsen, notes, pensioenspaarfondsen, staatsbons, achtergestelde certificaten en coöperatieve aandelen. Spaarproducten zoals spaarrekeningen en termijnrekeningen en beleggingsverzekeringen zoals tak 21 en tak 23 vallen niet onder de toepassing van MiFID.

2. Hoe zorgt Crelan voor een betere bescherming van de belegger?

2.1. Klanten indelen

Niet iedereen die belegt in financiële instrumenten heeft dezelfde kennis en ervaring over de financiële instrumenten en de daaraan verbonden risico's. De bescherming die een klant geniet, is afhankelijk van de categorie waarin de klant is ingedeeld. MiFID maakt een onderscheid tussen professionele en niet-professionele of retailbeleggers en in aanmerking komende tegenpartijen. De niet-professionele beleggers genieten het hoogste beschermingsniveau.

Bij Crelan beschouwen we alle klanten die beleggingsadvies willen krijgen en/of hun transacties in financiële instrumenten via de agenten doorgeven voor uitvoering, automatisch als **niet-professionele beleggers**.

Daardoor geniet de klant steeds de hoogste bescherming, ongeacht of de klant een natuurlijke persoon of een rechtspersoon is. Dit betekent onder meer dat wanneer Crelan beleggingsadvies verstrekt, dit altijd gebeurt op basis van een volledige voorafgaande geschiktheidstest (zie verder in deze brochure).

2.2. Ontwikkelen en distribueren van financiële instrumenten (product governance)

Voor alle financiële instrumenten die Crelan aanbiedt is er een duidelijke beschrijving van de doelgroep nodig, zodat de financiële instrumenten alleen voorgesteld worden aan de klanten die tot de doelgroep behoren. De distributiestrategie is ook afgestemd op die doelgroep. Zo kan Crelan bijvoorbeeld beslissen om een financieel instrument alleen aan de klanten aan te bieden na beleggingsadvies dat gegeven wordt door de agenten.

Daarnaast zorgt Crelan ervoor dat alle financiële instrumenten tijdens hun hele levensloop blijven overeenstemmen met de doelgroep en dat de distributiestrategie nog steeds geschikt is. Wanneer we vaststellen dat een financieel instrument niet meer overeenstemt met de doelgroep, dan kan Crelan beslissen het financieel instrument uit haar aanbod te schrappen. Het financieel instrument wordt dan niet langer geadviseerd aan de klanten. We zullen dan ook de ontwikkelaar van het financieel instrument daarover informeren.

2.3. Duidelijke informatie verschaffen

Een goede bescherming houdt in dat beleggers op tijd, correct en duidelijk geïnformeerd worden. Een goed geïnformeerde belegger kan beter de risico's begrijpen die horen bij transacties in de financiële instrumenten en de juiste keuzes maken.

Daarom geeft Crelan deze informatie aan zijn klanten voordat een beleggingsdienst wordt verstrekt. Voorbeelden van informatie:

- Crelan deelt aan zijn niet-professionele beleggers mee dat zij het hoogste beschermingsniveau genieten (zie 2.1.);
- De klant krijgt uitleg over het Reglement Beleggingsdiensten, het overzicht van de belangrijkste risico's en kenmerken van de financiële instrumenten en de tarieflijst.
- Crelan stelt brochures en documentatie ter beschikking over de financiële instrumenten uit zijn adviesaanbod en over hoe het zijn verplichtingen in het kader van de MiFID-reglementering invult;
- de klant krijgt inzage in alle kosten en lasten verbonden aan de diensten en de financiële instrumenten die hem worden aangeboden:
 - alle kosten verbonden aan het financieel instrument zoals beheerskosten van een fonds,
 - alle kosten die verbonden zijn aan de levering van de beleggingsdienst zoals in- en uitstapkosten, bewaarlonden,
 - de vergoedingen (inducements) die Crelan ontvangt van derde partijen zoals fondsenbeheerders voor de distributie van de financiële instrumenten worden apart vermeld,
 - een illustratie die het effect toont van die kosten en lasten op het rendement.
- de klant ontvangt de informatiedocumenten tijdens het beleggingsadviesgesprek maar voor hij effectief het order geeft.
- Crelan informeert de klant over zijn orderuitvoeringsbeleid, zijn bewaarnemingsplicht van financiële instrumenten op rekening, en over de manier waarop het mogelijke belangenconflicten oplost of beheert via het reglement beleggingsdiensten.

Ook na de uitvoering van een order blijft Crelan de beleggers periodiek informeren zodat die een goed inzicht behouden in de beleggingsportefeuille, de geschiktheid van de financiële instrumenten die ze aanhouden, en de impact van de kosten op het rendement.

Concreet krijgt de belegger:

- minstens één keer per kwartaal een overzicht van de effectenportefeuille;
- minstens één keer per jaar een overzicht waarin de geschiktheid wordt beoordeeld van de financiële instrumenten die de klant bij Crelan aanhoudt (zie 3.1.);
- minstens één keer per jaar een overzicht van alle werkelijke kosten en lasten met betrekking tot de financiële instrumenten en over de beleggingsdiensten, inclusief de vergoedingen (inducements) die Crelan ontvangt van derde partijen zoals fondsenbeheerders voor de distributie van de financiële instrumenten, waaronder de distributievergoedingen.
- een illustratie die het cumulatief effect toont van die kosten en lasten op het rendement van zijn belegging(en).

2.4. Optimale uitvoering van orders

Bij het doorgeven en/of uitvoeren van een beleggingsorder zal Crelan alle nodige maatregelen nemen om het best mogelijke resultaat voor zijn klanten te bereiken. Daarbij wordt er onder andere rekening gehouden met de prijs, de kosten, de snelheid, de waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling, de omvang, de aard en alle relevante aspecten voor de uitvoering van het order.

Zo moet de klant niet zelf kiezen welke markt de beste garantie biedt op een optimale uitvoering van het order. De belegger behoudt wel het recht om geen gebruik te maken van de optimale uitvoeringsverplichting van Crelan en kan bijvoorbeeld een order alsnog op een zelfgekozen markt laten uitvoeren (indien mogelijk).

Omdat Crelan orders doorgeeft aan financiële tussenpersonen, zal Crelan jaarlijks op de website crelan.be een rapport publiceren van de top 5 financiële tussenpersonen waaraan orders werden doorgegeven in het voorafgaande jaar.

3. Beleggingsadvies

3.1. Niet-onafhankelijk beleggingsadvies met jaarlijkse geschiktheids-beoordeling

Crelan geeft zijn beleggingsadviezen op een niet-onafhankelijke basis. Dat betekent dat we vooral financiële instrumenten adviseren die worden uitgegeven of verdeeld door Crelan zelf, door een andere entiteit van de Groep Crelan of door een entiteit waarmee het een distributieovereenkomst heeft. Dit gamma van financiële instrumenten wordt opgenomen in de lijst van door Crelan te adviseren financiële instrumenten. Zo adviseren we alleen financiële instrumenten die we goed kennen.

In de rubriek Sparen en Beleggen op de website crelan.be vindt de belegger productinformatie over dat aanbod.

Zoals vermeld onder 2.3. krijgt de klant minstens eenmaal per jaar een overzicht waarin de geschiktheid wordt beoordeeld van de financiële instrumenten die de klant bij Crelan aanhoudt. Deze geschiktheidsbeoordeling vergelijkt de kenmerken van de aangehouden financiële instrumenten met de criteria die er initieel toe geleid hebben om het financieel instrument aan de klant aan te bieden (zie 2.1.).

Het overzicht vermeldt ook waarom de betrokken instrumenten nog steeds of niet langer geschikt zijn, zodat de belegger een gefundeerde keuze kan maken om deze effecten te behouden dan wel te verkopen en te vervangen door effecten die beter geschikt zijn.

3.2. Basisovereenkomst beleggingsadvies

Crelan informeert de klant over de rechten en plichten in het kader van persoonlijk beleggingsadvies in het document 'Basisovereenkomst beleggingsadvies'.

3.3. De MiFID-vragenlijst

De MiFID-vragenlijst is de basis voor het persoonlijk beleggingsadvies. De antwoorden zorgen ervoor dat Crelan in staat is om voor een beleggingsdoel alleen die financiële instrumenten te adviseren die voor de klant geschikt zijn binnen het gamma van financiële instrumenten dat door Crelan wordt aangeboden. Zonder een geldige ondertekende MiFID-vragenlijst kan Crelan geen financieel instrument adviseren.

De vragenlijst peilt heel concreet naar:

1. de kennis van en ervaring met beleggingen;
2. de financiële situatie van de belegger;
3. de beleggingsdoelstellingen van de belegger;
4. de duurzaamheidsvoorkeuren van de belegger.

Aan de hand van de antwoorden bepaalt Crelan:

- van welke effecten de klant of de referentiepersoon voldoende kennis heeft;
- met welke effecten de klant of referentiepersoon voldoende ervaring heeft;
- de minimale financiële reserve in onmiddellijk opvraagbare tegoeden die de klant volgens Crelan minstens zou moeten blijven aanhouden (= buffer) op een zicht- en/of spaarrekening bij Crelan of elders;
- de maximale (interne) risicoscore die de effecten mogen hebben waarin de klant op basis van zijn financiële situatie mag beleggen. In bepaalde gevallen zal ook slechts voor een beperkt bedrag kunnen worden belegd, rekening houdend met de spaar- en beleggingstegoeden en de maandelijkse spaarcapaciteit van de klant;
- per doel de maximale beleggingshorizon en de maximaal toegelaten risicoscore van de aan te bevelen effecten en een beleggingsstrategie met de

daaraan verbonden minimale en maximale toegelaten grenzen per activaklasse en de eventuele duurzaamheidsvoorkeuren.

Op dit algemene principe van adviesverlening door Crelan bestaat één uitzondering: beursgenoteerde aandelen worden uitsluitend onder de dienst 'louter ontvangen en doorgeven van orders' verhandeld. Crelan geeft dus geen beleggingsadvies over beursgenoteerde aandelen.

3.4. Wie beantwoordt de MiFID-vragenlijst?

Hierna vindt u een overzicht van de verschillende situaties die zich kunnen voordoen.

3.4.1. Natuurlijke personen

- **Beleggingsportefeuille met één titularis**

Crelan vraagt aan de titularis van elke beleggingsportefeuille om een MiFID-vragenlijst in te vullen. Er wordt geen rekening gehouden met de financiële situatie van eventuele volmachthebbers die geen (mede) titularis zijn van de portefeuille waarover het advies wordt verstrekt.

- **Meerdere personen met een gezamenlijke beleggingsportefeuille**

zoals gehuwden en wettelijk samenwonenden met een gemeenschappelijke beleggingsportefeuille of andere onverdeeldheden zoals broers en zussen, ...

Crelan vraagt aan de medetitularissen van de gemeenschappelijke beleggingsportefeuille om samen en in onderling akkoord een MiFID-vragenlijst in te vullen. Hierbij wordt er rekening gehouden met hun gezamenlijke financiële situatie. Mits akkoord zal er een referentiepersoon worden aangeduid van wie de kennis en ervaring wordt bepaald. Deze referentiepersoon mag ook in naam van alle titularissen de beleggingsbeslissingen nemen.

Mits akkoord van alle individuele titularissen wordt er een beleggingshorizon, de risicobereidheid en de duurzaamheidsvoorkeuren per beleggingsdoel bepaald.

- **Minderjarige titularis**

Wanneer de titularis van de beleggingsportefeuille minderjarig is, dan is het de wettelijke vertegenwoordiger (ouder of voogd) van de minderjarige die de vragenlijst invult. Dat doet de vertegenwoordiger met zijn eigen kennis en ervaring, maar rekening houdend met de financiële situatie en de beleggingsdoelstellingen van de minderjarige.

Let op! Bij minderjarigen gelden bijzondere beschermingsregels. Crelan kan de uitvoering van een beleggingstransactie afhankelijk maken van de toestemming van beide ouders of van een gerechtelijke machtiging, telkens wanneer zij dit noodzakelijk acht of wanneer ze twijfelt of het geld of roerende waarden in het belang van de minderjarige worden gebruikt of herbelegd.

3.4.2. Verenigingen en ondernemingen

Als Crelan beleggingsadvies verstrekt aan ondernemingen/verenigingen, zullen we rekening houden met de financiële situatie en de beleggingsdoelstellingen, waaronder de duurzaamheidsvoorkeuren, van de onderneming of vereniging en met het kennis- en ervaringsniveau van de referentiepersoon die in naam van de onderneming of vereniging mag optreden en meer in het bijzonder beleggingsbeslissingen mag nemen.

We peilen bij de onderneming/vereniging naar het bedrag aan liquide middelen dat op korte termijn beschikbaar moeten blijven voor (on)verwachte uitgaven en nemen dit als minimale financiële reserve.

3.5. Welke resultaten geeft de ingevulde MiFID- vragenlijst?

De antwoorden die de klant geeft op de vragen uit de MiFID-vragenlijst over de kennis en ervaring, financiële draagkracht, risicobereidheid, duurzaamheid enzovoort geven per beleggingsdoel uitsluitend over de te volgen beleggingsstrategie, de beleggingshorizon, de maximaal toegelaten productscore, de eventuele voorkeur voor kapitaalbescherming en de duurzaamheidsvoorkeuren.

3.5.1. Beleggingsstrategie

Op basis van de resultaten van de vragenlijst bepaalt Crelan de beste beleggingsstrategie per beleggingsdoel van de klant. Elk van deze strategieën geeft een specifieke referentie-allocatie aan.

De referentie-allocaties geven de aanbevolen spreiding weer tussen de grote groepen van beleggingen of activaklassen (aandelen, obligaties, liquiditeiten) met de daaraan verbonden minimale en maximale toegelaten grenzen per activaklasse. Die activaspreiding moet binnen de toegelaten grenzen gevolgd worden bij de portefeuillesamenstelling per doel.

Crelan werkt met 5 verschillende beleggingsstrategieën: defensief, voorzichtig, neutraal, dynamisch, en offensief.

- **Defensief**

Deze strategie gaat resoluut voor zekerheid. Het is de aangewezen strategie voor beleggers die geen risico willen nemen, omdat ze kapitaalbescherming belangrijker vinden dan rendement. De belegger koopt uitsluitend financiële instrumenten in euro met gegarandeerd rendement, zoals obligaties. Het beperkte rendement wordt er bijgenomen. Risicovolle beleggingen mogen de opgebouwde portefeuille nooit in het gedrang brengen.

- **Voorzichtig**

De voorzichtige strategie kiest in de eerste plaats voor zekerheid, maar stelt de belegger daarnaast in staat om toch een graantje mee te pikken van gunstige marktevoluties. In de optimale portefeuillespreiding is er volgens deze strategie beperkt plaats voor aandelen of aandelenfondsen.

- **Neutraal**

Deze strategie zoekt een goed evenwicht tussen rendement en risico. Beleggers genieten zo het stijgingspotentieel van de markten en de zekerheid van de vastrentende beleggingen. Het doel van deze belegger: met een evenwichtig opgebouwde beleggingsportefeuille berekende risico's nemen en zo op middellange tot lange termijn een beter beleggingsresultaat halen.

- **Dynamisch**

Deze strategie richt zich tot beleggers die risico niet schuwen. Ze zijn bereid redelijk grote risico's te nemen als daar een hoger rendement tegenover kan staan. Op lange termijn genieten deze beleggers in grote mate het potentieel van de marktevolutie, terwijl ze nog een beperkte zekerheid inbouwen met vastrentende beleggingen. De volatiliteit van de beleggingen in de opgebouwde portefeuille en hogere risico's schrikken deze belegger niet af.

- **Offensief**

Deze strategie kiest absoluut voor rendement met het oog op een sterke vermogensgroei. De schommelingen op de markt en de risicovolle financiële instrumenten schrikken deze belegger niet af. Bescherming van kapitaal is slechts van bijkomend belang. Deze belegger

beschikt over voldoende financiële draagkracht om eventuele verliezen op te vangen.

Belangrijke gebeurtenissen in het leven van de klant, zoals een geboorte, huwelijk, echtscheiding, het overlijden van de partner, de aankoop van een huis, het verlies van een job of pensionering kunnen een impact hebben op de te volgen beleggingsstrategie. Daarom is het aangewezen om de strategie na elk sleutelmoment opnieuw te evalueren en zo nodig aan te passen. Maak daarvoor een afspraak met uw agent.

Opmerking: MiFID-vragenlijsten hebben sowieso slechts een beperkte levensduur en moeten op regelmatige tijdstippen worden herzien. Onder 3.5.5. komen we hier op terug.

3.5.2. Crelan-productscore

Elke beleggingsstrategie heeft een eigen verhouding van rendement en risico als basis. Het rendement hangt samen met het risico van de belegging: sommige financiële instrumenten kunnen grote winsten opleveren, maar ook tot grote verliezen leiden. In de vragenlijst wordt gepeild naar de risicobereidheid van de klant. Dat resulteert in een maximale productscore die beleggingen mogen hebben om in de portefeuille te mogen opgenomen worden.

De Crelan-productscore van een effect is een score op een schaal van 1 tot 7, waarbij 1 staat voor minst risicovol tot 7 meest risicovol. Om de score van een effect vast te leggen, weegt Crelan de financiële instrumenten op basis van zes parameters die elk een vooraf bepaald gewicht krijgen:

- **Spreading**

Deze parameter duidt de mate aan waarin een effect gespreid is over meerdere uitgevers (uitgevers) of garanten. Een effect met slechts 1 uitgever of garant, zal risicovoller ingeschat worden dan een effect dat gespreid is over verschillende uitgevers.

- **Terugbetalingsmodaliteiten**

In zover het effect een bepaalde mate van zekerheid vooropstelt met betrekking tot de terugbetaling van het kapitaal, zal de productscore lager of hoger zijn. Sommige effecten voorzien 100% terugbetaling van het kapitaal op de eindvervaldag, andere voorzien op eindvervaldag een lager minimum terugbetalingspercentage, bijvoorbeeld 90%.

- **Munt**

Effecten die in een andere munt dan de thuis-munt (euro) noteren, worden omwille van het wisselkoersrisico risicovoller ingeschat.

- **Kredietwaardigheid**

De kredietwaardigheidsscore of rating is een door een gespecialiseerd bureau gemaakte inschatting van de mate waarin de uitgever van het financieel instrument aan zijn verplichtingen zal voldoen. Hoe groter de kredietwaardigheid, hoe lager het risico.

- **Volatiliteit**

De volatiliteit is de mate waarin de koers van een financieel instrument schommelt op basis van historische informatie. Aan deze parameter wordt een zwaar gewicht toegekend in de globale score.

- **Andere kenmerken die het risico verzwaren**

Andere typische kenmerken die de productscore van een financieel instrument verzwaren zijn de complexiteit, de converteerbaarheid, en het achtergesteld karakter van het financieel instrument.

Productscore per financieel instrument

De productscore die Crelan toekent aan een financieel instrument kan verschillen van de risico-indicator uit het essentiële informatiedocument. Dat komt omdat de productscore van Crelan ook rekening houdt met andere kenmerken die het risico beïnvloeden, zoals bijvoorbeeld de spreiding, de terugbetalingsmodaliteiten, het wisselkoersrisico en de kredietwaardigheid van de uitgever.

Type financieel instrument / risicoscore	1	2	3	4	5	6	7
Kasbon	✓						
Achtergesteld certificaat				✓			
Coöperatief aandeel					✓		
Staatsbon		✓					
Notes in EUR met 100% kapitaalbescherming			✓				
Notes in EUR met minder dan 100% kapitaalbescherming				✓			
Notes in USD met 100% kapitaalbescherming				✓			
Monetair fonds in EUR	✓						
Monetair fonds in devies				✓			
Obligatiefonds			✓	✓			
Gemengd fonds			✓	✓			
Aandelenfonds				✓	✓	✓	
Absolute / total return fondsen		✓	✓	✓			
Fonds met kapitaalbescherming		✓					
Belgische bedrijfsobligatie in EUR			✓	✓			
Euro-obligatie			✓	✓			
Aandeel						✓	✓

3.5.3. Beleggingshorizon

De vragenlijst geeft ook uitsluitend over de duur van de periode waarin de belegger het geld niet nodig heeft, en dus belegd kan worden in functie van het beleggingsdoel dat de klant voor ogen heeft. Dat is de zogenaamde beleggingshorizon van de portefeuille. De gekozen beleggingen moeten deze horizon respecteren.

Voor financiële instrumenten met vervaldag is het eenvoudig om te bepalen of de beleggingshorizon voor de portefeuille gerespecteerd wordt. Voor financiële instrumenten zonder vervaldag volgen we de aanbevelingen van de uitgever op vlak van beleggingshorizon, zoals terug te vinden in het essentiële informatiedocument, om te bepalen of de beleggingshorizon van de portefeuille gerespecteerd wordt.

3.5.4. Voorkeur voor kapitaalbehoud

Het is voor Crelan belangrijk dat de klant zijn voorkeur uitdrukt over het minimale terugbetalingsniveau wanneer hij wil beleggen in gestructureerde notes. Voor notes bestaan varianten met of zonder kapitaalbescherming:

- **Notes met minimaal 100% terugbetaling van het kapitaal op de eindvervaldag**

In dit geval is de bescherming van het kapitaal ingebouwd in de beleggingsstrategie van het instrument, bijvoorbeeld door het overgrote deel van de middelen te beleggen in vastrentende waarden.

Wanneer een financieel instrument kapitaalgarantie biedt, dan staat een derde partij garant voor de terugbetaling van het kapitaal of een deel daarvan (zoals beschreven in de uitgiftevoorwaarden) als de uitgever in gebreke blijft.

- **Notes met een terugbetalingspercentage van minder dan 100% van het kapitaal op de eindvervaldag**

In dit geval is er op de eindvervaldag een minimum kapitaalbescherming van een bepaald percentage. Bijvoorbeeld: 90% kapitaalbescherming op de eindvervaldag.

- **Notes zonder minimaal terugbetalingspercentage van het kapitaal op de eindvervaldag.**

3.5.5. Verplichte herziening van de MiFID-vragenlijsten

Op regelmatige tijdstippen en op basis van de beleggingsstrategie moeten de antwoorden op de MiFID vragenlijst worden herzien. Dit gebeurt na maximum 8 jaar als de klant een defensieve of voorzichtige beleggingsstrategie heeft, na maximum 5 jaar bij een neutrale beleggingsstrategie en na maximum 3 jaar voor een dynamische of offensieve beleggingsstrategie.

De houding van klanten ten opzichte van risico of hun vooropgestelde beleggingshorizon of duurzaamheidsvoorkeuren kan namelijk wijzigen, bijvoorbeeld wanneer de economische omstandigheden of de financiële situatie van de belegger gewijzigd zijn. Dit kan uiteraard een invloed hebben op de beleggingsstrategie die de klant eerder heeft gekozen.

De herziening van de MiFID- vragenlijst stelt Crelan in staat om de vinger aan de pols te houden. Zo blijft het beleggingsadvies up-to-date, en kan Crelan de belangen van de klant steeds optimaal behartigen.

3.6. Beleggingsadvies

Onder beleggingsadvies verstaan we de aanbevelingen die Crelan aan de klant doet over transacties in financiële instrumenten. Dat persoonlijk advies is gebaseerd op informatie die Crelan heeft ingewonnen over de kennis en ervaring over beleggingen, de financiële situatie en de beleggingsdoelstellingen, waaronder de duurzaamheidsvoorkeuren van de klant.

3.6.1. De vragenlijst is de basis van het beleggingsadvies

Zoals eerder aangehaald, geeft de vragenlijst uitsluitsel over de kennis, ervaring en financiële situatie van de belegger (delen 1 en 2 van de vragenlijst), en ook over de beleggingsdoelstellingen en de duurzaamheidsvoorkeuren (deel 3 van de vragenlijst). Kennis, ervaring en financiële situatie zijn persoonsgebonden gegevens. De doelstellingen van de belegging daarentegen (en eventuele duurzaamheidsvoorkeuren van de klant) zijn verbonden aan de in de portefeuille nagestreefde beleggingsstrategie.

Op basis van de informatie uit de MiFID-vragenlijst zal Crelan eerst de te volgen beleggingsstrategie definiëren en de bijhorende referentie-spreiding, om pas in een volgende fase concrete financiële instrumenten te adviseren waarvan de kenmerken conform zijn met de strategie.

Wanneer de klant er uitdrukkelijk voor kiest om helemaal geen vragenlijst in te vullen, dan blijft die bij Crelan welkom om op eigen initiatief in te tekenen op bepaalde financiële instrumenten. In deze situatie zal de

klant maar een beperkt aantal financiële instrumenten kunnen kopen, namelijk beursgenoteerde aandelen waarover geen beleggingsadvies wordt gegeven.

3.6.2. Geschiktheidsbeoordeling

Vooraf aan het geven van een of meerdere beleggingsorders krijgt de klant een geschiktheidsbeoordeling (suitability report) met een overzicht van de geformuleerde adviezen. De geschiktheidsbeoordeling vermeldt ook hoe het advies concreet aan het profiel en de voorkeuren van de klant beantwoordt.

Als de klant onvoldoende ervaring of onvoldoende financiële reserves heeft, dan wordt het bedrag van de aankoop beperkt.

3.6.3. Standaardportefeuille en bijkomende doelen

De belegger kan, naast zijn standaardportefeuille, ook beleggen voor specifieke doelen op korte, middellange of lange termijn. Denk maar aan de aankoop van een nieuwe wagen, een wereldreis, het startkapitaal voor de aankoop van een bouwgrond, studies, of een huwelijksfeest voor de kinderen.

Als de klant het wenst, kan hij voor elk beleggingsdoel andere eisen stellen aan de portefeuille qua looptijd, kapitaalbehoud, verwacht rendement, duurzaamheidsvoorkeuren en risicograad. De klant kan in dat geval een bijkomend beleggingsdoel aanmaken met een eigen beleggingsstrategie in functie van het specifieke beleggingsdoel. Het is dan wel nodig om de beleggingsdoelstellingen voor deze specifieke portefeuille te definiëren.

3.6.4. Aparte vragenlijst voor pensioensparen

Pensioensparen is een beleggingsformule waarbij de belegger periodiek voor een beperkt maximumbedrag per belastbaar jaar deelbewijzen van een pensioenspaarfonds aankoopt, en daarvoor door de overheid gestimuleerd wordt met een belastingvoordeel.

Door de aard van de formule en de lange beleggingshorizon volstaat het om een aparte vragenlijst in te vullen om de strategie te bepalen voor de portefeuille die de klant via pensioensparen wenst op te bouwen.

3.6.5. Onvoldoende of onvolledige informatie van de klant

Wanneer Crelan over onvoldoende of onvolledige informatie beschikt, dan mag het geen beleggingsadvies geven aan deze klant.

Deze brochure schetst het wettelijk kader rond het verlenen van beleggingsdiensten en meer in het bijzonder het verstrekken van beleggingsadvies en hoe Crelan dit concreet toepast.

Contacteer uw Crelan-agent voor meer informatie of voor een vrijblijvend beleggingsadviesgesprek.

www.crelan.be